

Ansøgningsskema til puljen til etablering af særlige tilbud og indsatser til ældre, der normalt ikke benytter sig af de forebyggende hjemmebesøg

Generelle oplysninger

Projektets/indsatsernes titel

Skriv titel på projektet/indsatserne.

Få mod på livet – trods livsændring

Kommune

I hvilken kommune har projektet/indsatserne postadresse?

Varde Kommune

Navn og e-mail adresse på tilskudsansvarlig

Skriv navn og e-mail adresse for den tilskudsansvarlige i projektet/for indsatserne.

Margit Thomsen, math@varde.dk

Organisationens navn og CVR-nummer

Her anføres den ansøgende organisations navn og CVR-nummer. (Findes evt. på www.cvr.dk). Hvis I ikke har CVR-nummer anføres cpr-nummer på den tilskudsansvarlige.

Varde Kommune, Center for Sundhedsfremme. CVR-nummer: 2918 9811

Ansøger type

Kommune

Projektoplysninger

Projektets/indsatsernes formål

Beskriv kort projektets/indsatsernes formål. Det skal sandsynliggøres, hvordan indsatserne medvirker til at fremme puljens formål om at etablere tilbud og indsatser til ældre, der normalt ikke deltager i de forebyggende hjemmebesøg. Se afsnit om projektets formål i vejledningen.

I Varde Kommune er der mellem 15 – 20 % af de + 75-årige, som normalt ikke deltager i et forebyggende hjemmebesøg, når de modtager et brev med dato og tid for besøget, og mellem 75 – 80 %, hvis de modtager et brev uden dato og tid. Det er tydeligt, at henvisningsformen er afgørende for hvor mange, der takker ja til et forebyggende hjemmebesøg, men hvad er årsagerne til, at der uanset henvisningsform er en andel, der ikke ønsker et forebyggende hjemmebesøg? Årsagerne til dette kan være mange og forskelligartede, men gennem en netop foretaget mini-telefonundersøgelse blandt 18 tilfældige nej-sigere i Varde Kommune i alderen 78 år – 89 år, var de overordnede tilbagemeldinger, at: a) 10 af borgerne ikke oplever et behov, da de føler sig selvhjulpne og mobile b) 1 borger ønsker ikke fremmede i sit hjem og c) de sidste 7 borgere ville faktisk gerne have et

hjemmebesøg efter en den korte telefoniske snak.

Mini-undersøgelsen og forebyggelseskonsulenternes erfaringer understøtter, at borgerne skal opleve, at de har et behov for at tage imod et hjemmebesøg, samtidig med at borgerne skal have viden om, hvad et forebyggende hjemmebesøg er. Behovet for et hjemmebesøg kan vurderes forskelligt set med borgerens og forebyggelseskonsulentens øjne. Forebyggelseskonsulenterne ville ofte ønske, at de havde haft mulighed for at komme tidligere ind i billedet, når nej-sigere gennem flere år endelig takker ja til et hjemmebesøg. Der, hvor der ofte opleves et behov, er blandt borgere, som har været igennem en belastende livsforandrende begivenhed fx ved alvorlig sygdom og tab af ægtefælle enten ved død eller flytning til plejecenter.

Erfaringsmæssigt vurderes det ikke muligt at tilbyde forebyggende hjemmebesøg, mens alvorlig sygdom står på, da borgerne ikke har overskud til at tage imod besøget. Ofte tilsidesætter den raske partner egne behov for at tilgodese den syge ægtefælles behov. Partneren (den pårørende) har rigeligt at forholde sig til, samtidig med der er meget personale ind over i forvejen. Derfor fokuseres der i projektet kun på partneren efter tab af ægtefælle. Årsagen til vigtigheden af at sætte fokus på partneren fremgår i nedenstående afsnit.

Undersøgelser viser, at det er en stor belastning at miste sin ægtefælle. Eksempelvis lider hver sjette over 65 år af voldsom stresstilstand et år efter ægtefællens død og 72 % tilkendegiver, at ægtefællens død var den mest belastende oplevelse, de havde haft i deres liv (Palliativt Videncenter 2011, "Når to bliver til én").

Det svære valg med at skulle anbringe sin syge ægtefælle på plejehjem er ligeledes belastende og kan give anledning til dårlig samvittighed. Der opstår et dilemma mellem hensynet til ægtefællen og hensynet til én selv. Et dilemma, som påvirker den raske partners livskvalitet i et væsentligt omfang. Et studie har påvist, hvordan pårørende har svære overvejelser før endelig beslutning om plejehjem tages. Overvejelser, der indebærer både skam, skyld og dårlig samvittighed (Klinisk Sygepleje 2014, 28. årgang, nr. 1. : "Det svære valg. Hustruers oplevelse, når ægtefællen skal på plejehjem").

Udover tabet af ægtefællen enten pga. død eller flytning til plejehjem, kan partneren også have været udsat for yderligere belastning op til tabet, pga. ægtefællen har været alvorligt syg. At være partner til en alvorlig syg ægtefælle er en stor belastning for eget helbred og egen livskvalitet, hvilket gør det endnu mere udfordrende at mestre den nye livssituation. Sundhedssystemet har ofte den syge i fokus og partneren, som forvandles fra livsledsager til fuldtidsplejer, føler sig ofte overset af såvel familie som samfund. Partnerens liv bliver så at sige "sat i parentes" (Videnskab.dk, 2009 "Ægtefællen stjæler livet). Undersøgelser viser, at op mod 30 % af ældre mennesker, hvis samlever/ægtefælle har en alvorlig sygdom, oplever ensomhed (Sundhedsstyrelsen, 2015 "Forebyggelse på ældreområdet – Håndbog til kommunerne" side 13).

I projektet fokuseres der på:

- De pårørende (partnere), som har mistet en ægtefælle pga. død eller flytning til plejecenter via indsatser som forebyggende hjemmebesøg, telefonisk samtale, webinar (digitale foredrag) eller temamøde.
- Raske ægtepar/samboende, pårørende og andre interesserede for at forebygge at de bliver syge, hvis de rammes af en belastende livssituation via indsatser som webinar, åbne temamøder forskellige steder i kommunen, informationsmøder i pensionistforeninger, udbredelse af hvad et forebyggede hjemmebesøg kan tilbyde i tilknytning til lokale

aktiviteter.

Formålet med projektet er at forbedre ældre pårørendes (partners) aktuelle livssituation og deres behov for at få hverdagen og livet til at fungere efter tabet. Samt give forebyggende redskaber til raske ældre, så de får mulighed for at håndtere og 'cope' en eventuel belastende livssituation samt udbrede kendskabet til forebyggende hjemmebesøg, så de kan opsøge det ved eventuelt behov.

Formålet opnås via afprøvning af metoder til at nå ældre, der normalt ikke deltager i det forebyggende besøg og nå yngre ældre (+ 65 årige) med henblik på at 'cope' den nye livssituation og forebygge isolation og ensomhed efter tab.

Målgruppe

Beskriv kort og præcist den målgruppe, der er omfattet. Se afsnit om målgruppe i vejledningen.

Den primære målgruppe er hjemmeboende mænd og kvinder i Varde Kommune fra 65 år og opefter, som har mistet deres ægtefælle/samboende enten pga. af død eller ved indflytning på plejecenter.

I projektet udvides den normale målgruppe for forebyggende hjemmebesøg til også at inkludere 65 - 74-årige for at imødekomme forslaget om "Ændring af lov om social service" og få erfaringer med yngre risikogrupper.

Den sekundære målgruppe er raske ægtepar/samboende, pårørende og andre interesserede, som får mulighed for at forebygge, at de bliver syge, hvis de rammes af en belastende livsændring.

Mål

Beskriv kort projektets/indsatsernes mål på brugerniveau. Målene er de konkrete resultater, som indsatserne forventes at opnå. Indsatsernes resultater skal være realistiske set i forhold til bl.a. målgruppen, bemanning, indsatser og tidsplanen.

Projektets mål er at:

- Give ældre redskaber til at 'cope' og mestre den nye livssituation.
- Bevare og evt. optimere ældres nuværende ressourcer og funktioner.
- Fremme ældres livskvalitet og selvhjulpenhed.
- Forebygge sociale, psykiske og fysiske udfordringer blandt ældre.
- Styrke de ældres netværk.
- Øge ældres kendskab til forebyggelse og forebyggende hjemmebesøg.
- Skabe tryghed omkring det forebyggende hjemmebesøg eller en forebyggende snak gennem mødet med en forebyggelseskonsulent.
- Komme i kontakt med nye og sårbare ældre.

Antal ældre

Angiv hvor mange ældre, I regner med at være i kontakt med i projektperioden.

Forebyggende hjemmebesøg til partnere, der har mistet ægtefælle: 150

Opfølgende samtaler ved behov ca. 3 – 4 måneder efter første hjemmebesøg: 15

Forebyggende samtaler over telefonen med borgere, der har mistet: 35

Åbne temamøder om at miste: 50

Informationsmøder om at miste for pensionistforeninger: 250

Webinar om at miste: 20

Opfølgende samtale/løs snak med efterladte og potentielle sårbare og nye borgere i forbindelse med lokale aktiviteter: 200

Indsatser/aktiviteter og tidsplan

Beskriv hvordan målene/resultaterne nås, dvs. at det er beskrevet kort og præcist, hvilke indsatser/aktiviteter der planlægges gennemført samt en tidsplan for dette.

Jan. - dec. 2016:

- Tilbyde forebyggende hjemmebesøg til borgere, som mister en ægtefælle på grund af død eller flytning til plejecenter.
- De ovenstående borgere, der takker nej til et forebyggende hjemmebesøg, tilbydes telefonisk forebyggende samtale, tilbud om temamøde eller webinar omkring at miste.
- Udvikling af materiale til temamøder, webinarer og informationsmøder.

Marts – dec. 2016:

- Der udbydes mindst 1 temamøde af 1,5 times varighed 5 forskellige steder i Varde Kommune og 5 korte informationsmøder for pensionistforeninger. Derudover udbydes mindst 2 webinarer. Indholdet for alle tre typer af oplæg handler om emnet at miste. Derudover indgår elementer fra den forebyggende samtale i oplæggene, herunder det at miste sin ægtefælle ved død eller ved flytning til plejecenter. Målgruppen er både dem, som har mistet, men også den sekundære målgruppe, øvrige interesserede, der ønsker at forberede sig på en uundgåelig kommende livsændring.

Forebyggelseskonsulenterne har erfaring og succes med webinarer henvendt til borgere over 75 år. Tidligere emner har været faldforebyggelse ("Hold balancen – snyd ambulancen") og søvn ("Godnat og sov godt").

- Opsøgende arbejde i forbindelse med mindst 5 lokalsamfundsaktiviteter. Her kan efterladte henvende sig til en opfølgende samtale/løs snak med forebyggelseskonsulenten, som er tilknyttet området. Fordelen ved at afholde det i forbindelse med eksisterende aktiviteter er, at borgere som har mistet, får mulighed for at komme ud og tage del i de lokale aktiviteter.

Samtidig giver det opsøgende arbejde mulighed for at udbrede kendskab til forebyggende hjemmebesøg til de potentielt sårbare ældre, der kan findes til de lokale aktiviteter fx lokale spisearrangementer med fokus på at forebygge ensomhed, Idræt om dagen (for alle, der ønsker at få sig rørt), Paraplyen (social café) og Medborgerhuset (aktivitetshus for pensionister og efterlønnere).

Dec. 2016:

- Der udarbejdes en erfaringsopsamling for hele projektperioden. Opsamlingen vil fokusere på, hvorvidt indsatserne opnåede at etablere en kontakt mellem de sårbare ældre og de forebyggende medarbejdere, og hvad deltagerne fik ud af mødet med forebyggelseskonsulenterne. Der foretages korte spørgeskemaundersøgelser ved temamøder og webinarer samt telefoninterviews blandt løbende tilfældigt udvalgte ældre 3 – 4 måneder

efter forebyggelseskonsulenterne har haft samtale med borgeren enten vde et forebyggende hjemmebesøg eller pr. telefon.
Derudover registreres antal ældre fra den primære og sekundære målgruppe, som forebyggelseskonsulenterne har været i kontakt med.

- Afrapportering og revisorpåtegnet regnskab indsendes.

Tilrettelæggelse

Beskriv kort hvordan tilbuddet/indsatserne tilrettelægges med henblik på at komme i kontakt med de grupper af ældre, som normalt ikke deltager i de forebyggende hjemmebesøg.

- Der sendes brev med dato og tidspunkt ca. 2 måneder efter tab af ægtefælle. I projektperioden sender Visitationen løbende oplysninger til forebyggelseskonsulenterne, når en borger tildeles en plejecenterplads. Derudover trækkes der månedligt statistik fra KMD, når borgere er afgået ved døden. Hvis disse borgere har/har haft en ægtefælle/samlever, kontaktes vedkommende pr. brev med dato og tidspunkt for besøg. Borgerne skal aktivt ringe og melde afbud, hvis de ikke ønsker besøg. Sammen med brevet vedhæftes en flyer med oplysninger om muligheden for temamøde og webinar.
- Hvis en borger ringer og melder afbud på udvalgte ringetider, er der afsat ekstra tid til, at forebyggelseskonsulenterne kan forsøge at indlede en forebyggende samtale. Hvis borgeren ikke er interesseret oplyses denne om muligheden for temamødet, webinarer og mulighed for snak ved lokale aktiviteter.
- Et temamøde kan henvende sig til dem, der foretrækker at komme ud af huset og ikke har internet. Webinarer kan henvende sig til dem, der har internet og har udfordringer med mobilitet, helbred, ikke har overskud til at komme ud af døren eller har transportudfordringer i en geografisk stor kommune.
- Deltagelse ved lokale eksisterende aktiviteter giver forebyggelseskonsulenterne mulighed for at "snige" en forebyggende dialog ind i mødet med borgere til lokale aktiviteter og være aktivt opsøgende i forhold til borgere, de normalvis ikke kommer i kontakt med. Der kan anvendes forskellige metoder til at tiltrække opmærksomhed fx blodsukker- og blodtryksmålinger.

Ansøgt beløb og budgetschema

Angiv ansøgt beløb.

283.200 kr.

Udfyld budgetschema. Angiv udgifternes fordeling på året så realistisk som muligt. Skabelon for budgetschemaet findes på puljens side.